

DISPONIBELT

Medlemsblad för DIS-Bergslagen – regionförening till DIS.

Verksamhetsområde Bergslagen/Mälardalen.

Nr 1 2015

Två vyer från orter inom DIS-Bergslagens verksamhetsområde som kan sägas vara representativa för området. Den övre bilden är från Karbenning som ursprungligen benämndes Bennebo. Det visar hur man dämt upp Svartån för att reglera vattenförbrukningen. Nu har man fått fantastiskt fina miljöer.

Den nedre bilden är från Seglingsberg, ovanför Ramnäs, visar hur man byggt kanaler och slussar i Kolbäcksån/Strömsholms kanal, för att komma förbi fallhöjder och kunnat frakta tack- och stångjärn från bruket ut i världen.

Foto Brage Lundström

DIS-Bergslagen - regionförening till DIS

DIS-Bergslagen
c/o Elsmarie Strömberg
Kristinagatan 16
724 61 Västerås

Internet:
www.dis-bergslagen.se

E-post:
styrelsen@dis-bergslagen.se

Styrelse:

Brage Lundström, ordförande
Södra Allégatan 20, 722 14 Västerås
Tel 021-14 33 61
e-post: brage.lundstrom@telia.com

Elsmarie Strömberg, sekreterare
Kristinagatan 16, 724 61 Västerås
Mobil: 070-210 19 15
e-post: elsmarie.stromberg@gmail.com

Gerd Svensson, kassör
Svärdsliljegatan 11 B, 722 27 Västerås
Tel 021-41 96 59. Mobil: 0735-77 18 71
e-post: r.gerd.svensson@spray.se

Boine Nurmi, ledamot
Ekevägen 2B, 723 41 Västerås
Tel 021-41 73 44
e-post: boine.r@nurmi.nu

Jan Wallin, ledamot
Eklundavägen 18, 702 17 Örebro
Tel 019-18 38 30
e-post: g-j.wallin@telia.com

Gun Utterström, ledamot
Malmbergsgatan 79F, 723 35 Västerås
Mobil: 070-663 60 45
e-post: gun.utt@telia.com

Åke Dahlqvist, suppleant
Gulsparsvägen 3, 731 42 Köping
Tel 0221-150 00
e-post: ake.dahlqvist@koping.net

Christer Hamré, suppleant
Bomansgatan 30 B, 722 20 Västerås
Tel 021-13 15 34
e-post: ch.hamre@bredband.net

Övriga funktioner:

Disbytombud:

Kerstin Malm Lärkvägen 4, 703 48 Örebro
e-post: kegubi60@gmail.com
Tel 019-26 05 85

Håkan Johansson
e-post: hakan.johansson.021@telia.com

Kartansvarig:

Åke Sjödin
e-post: ake.sjodin@mailbox.swipnet.se

Disponibelt

Alla bidrag mottages tacksamt. Det kan gälla intressanta saker som du stött på i din forskning, Disgen-tips etc. Skicka ditt bidrag till redaktör eller bitr. redaktör.

Skribenter och medverkande i framtagandet av detta nummer:
Åke Sjödin, Bo Larsson, Elsmarie Strömberg och Brage Lundström.

Ansvarig utgivare: Brage Lundström.

Faddrar:

Disgen för PC:

Bengt Hammarström
Villagatan 19, 691 41 Karlskoga
Tel 0586-365 87. e-post: b.hammarstrom@telia.com

Jan Wallin

Eklundavägen 18, 702 17 Örebro
Tel 019-18 38 30. e-post: g-j.wallin@telia.com

Gunnar Jonsson

Älvhagsgatan 25 661 40 Säffle
e-post: dis707@kilagenealogen.se

Disgen för Macintosh:

Sven Olby
Ragnaröksgatan 12, 723 55 Västerås
Tel. 021-204 94. e-post: sven.olby@telia.com

Min Släkt för PC:

Daniel von Schantz
e-post: daniel.von-schantz@edu.borlange.se

Ortansvariga:

Dalarna:	Vakant
Karlskoga:	Bengt Hammarström se under Faddrar
Örebro:	Jan Wallin se under Styrelsen
KAK:	Åke Dahlqvist se under Styrelsen
Västerås:	Brage Lundström se under Styrelsen
Södermanland:	Göran Thomasson Bosättervägen 3, 633 47 Eskilstuna e-post: g.thomasson@telia.com
Karlstad:	Kjell Hasselroth Stor Ingmars väg 13, 653 46 Karlstad e-post: kjell.hasselroth@comhem.se
Sala:	Gun Utterström se under styrelsen
Fagersta:	Kent Ramström Snödroppsvägen 19, 737 42 Fagersta e-post: kir.ramstrom@gmail.com

Webbmaster: Elsmarie Strömberg se under Styrelsen

Redaktör: Elsmarie Strömberg se under Styrelsen

Bitr. redaktör: Brage Lundström se under Styrelsen

Ordföranden har ordet!

Några dagar innan julhelgen inleddes blev jag kontaktad av den som ansvarar för en studiecirkel på Pensionärsuniversitetet om Västerås historiska utveckling. Han undrade om jag kunde ta ytterligare två föreläsningsspass i det avsnitt jag har i cirkeln. Det handlar om Västerås betydelse vad gäller mottagandet (invägningen) och vidaretransporter av framför allt stångjärn till Stockholm. Det handlar även om förlags- och handelsmännen i staden. Intresset för denna studiecirkel var så stort att man hade beslutat att dubbla kursen.

Det är glädjande att intresset är så stort för stadens historiska utveckling. Under flera år har jag haft två lektionspass i denna.

Jag har även haft en egen kurs på 6 x 2 lektionspass benämnd "Hyttor och Hamrar i Bergslagen". Även denna har varit mer än fulltecknad och haft en kö av anmälningar, utöver de ca 20 man tar med.

Många som deltagit har berättat att de har anfäder som endera varit bergsmän eller hammarsmeder. De flesta verkar ha forskat eller fått information om sina anfäder som på ett eller annat sätt varit sysselsatta med allt som hörde till näringen. Det var gruvbrytning, kolning, forning, jordbruksarbete och kvinnor som jobbat med brukens mjölkkor etc. Vissa kan berätta att de har anfäder har varit landbönder (arrendatorer) eller torpare på gårdar/hus som ägts av de otaliga bruk som funnits i trakten.

Intresset för min 104-sidiga skrift, med samma namn som kursen, har varit stort. Numera säljer jag en digital upplaga överförd på ett USB-minne som är lättare att förse med aktuell forskning, bl.a. efter besök på Riks- och landsarkivet.

Den artikel som jag skrivit i detta nummer om bergsmannen/männen är ett exempel på en grupp som betytt mycket för vårt lands utveckling.

Alldeles nyligen har jag slutfört produktionen av PRO-Kultur i Västerås program för första halvåret 2015. Där har vi två arrangemang som jag ansvarar för. Den 28 mars ska vi anordna en PRO-dag där en av höjdpunkterna torde eller kan bli medverkan av förra statsministern Göran Persson. Han har preliminärt lovat detta men ännu inte gett klart besked. Vi försökte även få med den tidigare biskopen i Västerås stift Claes-Bertil Ytterberg. Han har dock meddelat att han har bokat en annan aktivitet.

Jag har lovat att de ska få en inbunden släktbok som arvode. Claes-Bertil Ytterberg har jag redan forskat på, men bara försett honom med en antavla i tabellform. Som framgår av artikeln om bergsmän har han en del sådana verksamma i Västanberg och Långgärdet i Västervåla socken (i trakterna av Ängelsberg).

Läs mera på Bergslagsrötter!

Världsarvet Ängelsberg

Ängelsberg har en speciell plats i mitt hjärta. I början av 80-talet, när jag var ny chef för Riksbyggen i Västmanland besöktes jag av Birgitta och Åke Altan från Ängelsberg. De undrade om vi kunde tänka oss bygga bostäder i byn. En kö på mera än 20 personer hade de upprättat. Det fanns folk så långt bort som i USA som ville bo i Ängelsberg. Det resulterade i att 18 par- eller radhus byggdes. En intressant sak var att de äldsta intressenterna var Allan och Elsa Gäfvert, ett nästan magiskt namn bland hammarsmeder. Elsa tog första spadtaget. Allan var född vid Ramnäs bruk men kom att sluta sin tid som smed vid Ängelsbergs bruk. Hans farfars farfars farfar var Anders Gefvert och vars sonson, Anders Jacobsson Gefvert (1627-1718) och hans söner, som alla var hammarsmeder, torde ha smitt tillsammans med min anfäder, Anders Nilsson Flodström vid Semla eller Västanfors bruk.

Inför byggandet hade vi ett antal träffar med intressenterna i Västervåla bara knappt en kilometer från Västanberg som beskrivs i artikeln om Bergsmännen.

I Västervåla eller "Wåla" som det benämndes har det under århundraden funnits ett stort antal män med det magiska namnet Englika eller Enlik. I dessa Engelbrekt Engelbrektssons hemtrakter var det ett vanligt namn.

Den forna rikshövdingen Engelbrekt anses ha gett namn åt Ängelsberg.

Ett annat arrangemang som jag ansvarar för är att guida en bussresa utefter Kolbäcksån/Strömsholms kanal, från Strömsholm upp till Ramnäs. Där ska vi titta på den restaurerade lancashiresmedjan och bl.a. Schenströmska herrgården samt en del annat. ArkivDigital har en avräkningsbok från Ramnäs bland sina handlingar. Det är en bok (av två?) för åren 1694 -1700 på drygt 200 sidor.

1590 anlades den första stångjärnshammaren vid Kolbäcksån av Katarina Stenbock, som änkepenion efter Gustaf Wasa. Hammaren fick därför namnet Kungshammaren. Under 1700-talet kom Ramnäs att ägas av två familjer; Schenström och Tersmeden. Dessa lät uppföra varsin herrgård. Per Reinhold Tersmeden kom, efter flera års målvedvetna förvärv, att vara ensam ägare till Ramnäs från 1834. På Bergslagsrötter kan man läsa om Ramnäs bruk och dess betydelse för Sverige.

Sten-Sture Tersmedens (aktiv i DIS Öst) farfars farfar var kusin med den gamle översten och ungarlen Per Reinhold Tersmeden. När han köpt ut Schenströmmarna efter 90 år som konkurrenter skriver han: "*Mine före detta grannar äro afreste, fickorna fulle med assignationer circa 47 000 rdr. bco. inberäknat reverser.*"

Efter hans död 1842, vid 92 års ålder, tvistade arvingarna i åtskilliga år. Idag är Ramnäs mest känt för dess tidvis lönsamma tillverkning av ankarkätting till oljeborrartornen i Atlanten. Sommaren 2014 fanns högkvarteret för bekämpningen av den omfattande skogsbranden i ABFs tidigare studiehem och kursgård.

Skall jag testa mitt DNA?

Författare: Åke Sjödin (ake.sjodin@mailbox.swipnet.se)

DNA-tester tillsammans med misstankar (hypoteser) och traditionell släktforskning kan lösa upp en del knutar i forskningen.

Några exempel på varför det kan vara intressant med DNA-test:

- Du vill få ett släktskap bekräftat
- Du tycker att det är spännande att se vilka du delar DNA med
- Se vilket ursprung du har 10-50 generationer tillbaka
- Bidra med DNA-data till den forskning som bedrivs

Det finns tre huvudtyper:

atDNA (Autosomalt DNA)

Alla släktlinjer finns för både män och kvinnor. Med denna test kan du hitta släktingar till upp till 5-7 generationer tillbaka. Sannolikheten att man ”tappar” bort släktingar ökar med antal generationer, vilket beror på att det DNA man ärver styrs av slumpen.

mtDNA (Mitokondrie DNA)

Direkta moderslinjen finns för både män och kvinnor. Denna typ av DNA förs över från modern till både manlig och kvinnlig avkomma utan att förändras. Det är viktigt att tänka på att detta mtDNA endast ärvs från modern och inte förs vidare till nästa avkomma i ditt släktträd om du är en man.

Y-DNA

Y-kromosomen går endast från far till son. Kvinnor har inte en Y-kromosom!

Haplogrupp

Haplogrupp är en gruppering och klassificering av visst genetiskt material som förts vidare generation efter generation, från far till son och från mor till dotter. Genom noggranna vetenskapliga studier av detta genetiska material har man kunnat beräkna hur världens befolkning spridit sig ut ur Afrika, divergerat till olika etniciteter, och brett ut sig över jorden.

Min haplogrupp är R1b1a2a1a2b1a2a. Den anses ha sitt ursprung i mellersta/södra Europa ca 2000 år f.Kr.

Jag skall ge exempel på hur DNA använts i min släktforskning.

Min farfar

Jag hade under många år gått och funderat på vem min farfar var, men då farmor levde var jag för liten att förstå att det fattades en farfar. Det var först när mina föräldrar dött som jag började fundera på allvar.

Jag kom ihåg att mamma sagt att min farfar ligger begravd i närheten av farmor och att han var handlare.

Jag hittade också en bok i min bokhylla om svensk bryggerinäring skriven av handlaren Karl Johan Classon. Jag tog detta som ett slags belägg, då jag tyckte denna bok var lite udda att spara. En del personer på orten var övertygade om att min pappas far var handlare Karl Johan Classon (1877–1953) i Väja, Ytterlännäs.

När jag för en tid sedan var i Ångermanland (min hembygd) ringde jag en dotterdotter till Karl Johan Classon och frågade om hon ville göra ett autosomalt DNA-test. Jag blev glatt överraskad då hon sa ja. Hon tyckte att det skulle bli intressant.

Resultatet som jag fick efter ett antal veckor visade att jag med stor sannolikhet vet vem min farfar var. Om jag kan hitta en nu levande man tillhörande samma fäderne-släkt som Karl Johan Classon – och han gör ett Y-DNA-test – skulle jag kunna få bekräftelse på min hypotes.

Nästa utmaning

Det har visat sig att även min farfars farfar var okänd. Karl Johans far Carl Gustaf föddes den 18 augusti 1847 i Gålsjö av Anna-Lisa Gustafsdotter-Brelín, som var piga hos bruksinspektör Gustaf Ludvig Aspholm och hans hustru Catharina Johanna Clason på Gålsjö bruk. En hypotes är att fadern skulle kunna vara en av Catharina Johannas bröder som varit på besök i Gålsjö. Det skulle kunna vara en förklaring till att Carl Gustaf tog sig namnet Clason. Men det finns ju även möjlighet att det är någon med namnet Clas som är skyldig.

Jag skall försöka få kontakt med någon manlig släkting till Catharina Johanna Clason och hoppas att han är villig att göra ett Y-DNA-test.

En annan hypotes är att det kan vara någon smed med anor i Europa. I Gålsjö fanns namn som Meijer, De Wall och Boija.

Bureätten

Två släktforskare i Härnösand, Peter Sjölund och Ronny Norberg, har under ett år släktforskat på tre nu levande Bureättlingar.

Samtliga tre testade ättlingar matchar varandra, vilket innebär att de bär på samma YDNA.

Det finns nu ett mycket bra underlag för att fördjupa forskningen både framåt och bakåt. Framåt genom att Y-DNA-profilen kan användas för att hitta nya släktlinjer och bakåt genom att den ovanliga Y-DNA-typen kan ge ledtrådar till Bure-släktens djupa ursprung.

Mer info finns på <http://buredna.sjolunds.se>.

Delar av denna artikel har varit publicerad i Släkt och Hävd Nr 2-3 2014.

Mer information

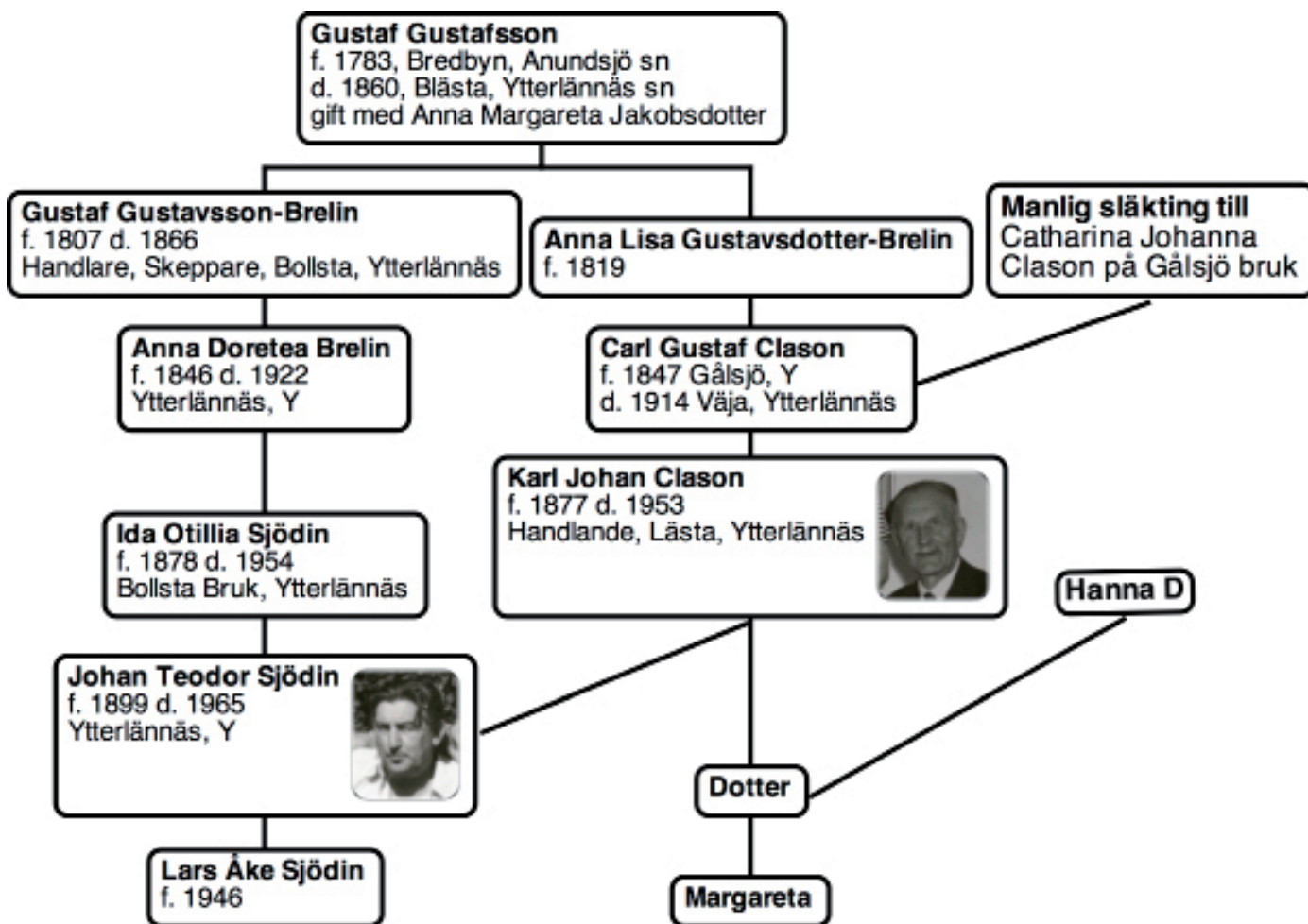
För er som vill veta mer om DNA-tester finns en bok av Magnus Bäckmark "Genvägar - Praktisk handledning till DNA-jämförelse i släktforskning". Jag har några exemplar som jag säljer för 170 kr och då bjuder jag på frakten. Skicka bara ett mejl. Magnus har också en blogg kallad Gröna stubben <http://gronastubben.se/wordpress/>.

Se också:

Peter Sjölund: <http://sjolunds.se/dna-genealogi/>.

Niklas Lindberg: <http://anfyndet.blogspot.se>.

Historiskt DNA: <http://historisktdna.se>.

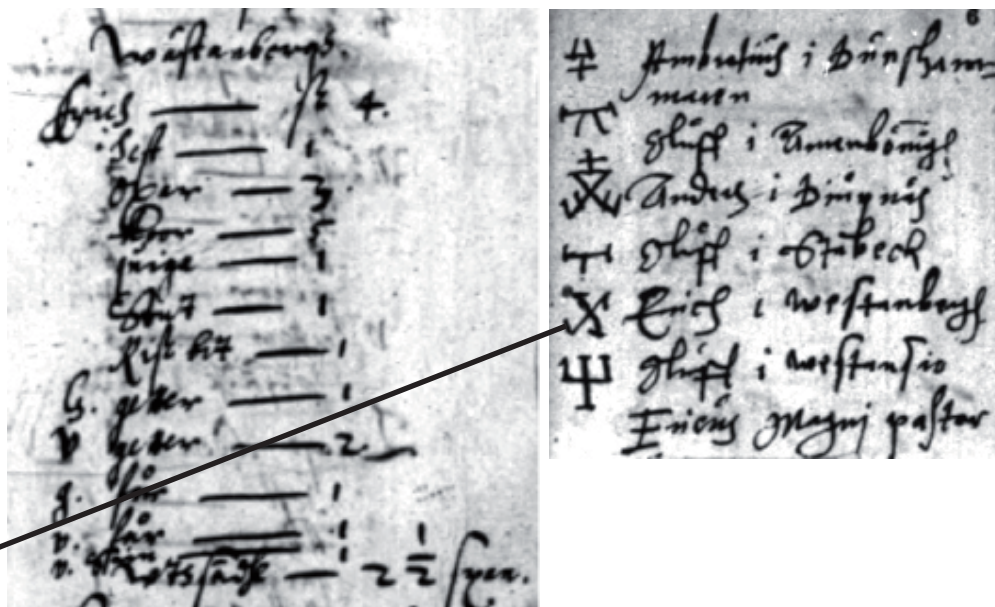
Boskapsskattelängden 1631 för Västervåla socken

Svar bildid: A0052689_00230

Boskapsskattelängden 1631 för "Erich i Wästanberg" visar att hans hushåll bestod av 4 personer. Han hade

- 1 häst,
- 3 oxar,
- 5 kor,
- 1 kviga,
- 1 stut,
- 1 risbitare (bock),
- 1 gammalt get,
- 2 unga getter,
- 1 gammalt får,
- 1 ungt får,
- 2 1/2 spann utsäde

Han var sexman och undertecknar med sitt bomärke

Bergsmannen

Författare: Brage Lundström

Vem var Bergsman?

Vilka som var och är "Bergsmän" har varierat under århundranden. Arkivarien Håkan Henriksson vid Arkivcentrum i Örebro berättade för släktforskare i Nora i december 2014 att det idag är bl.a. Ian Wachtmeister och en del andra som vid fester och andra sammanhang kallar sig bergsmän. Den mest kända bergsmannen torde vara Engelbrekt Engelbretsson som tros vara född på 1390-talet i Norbergs bergslag. Han ledde upproret mot Erik av Pommern och hans fogde på Västerås slott- Jösse Eriksson. Engelbrekt blev rikshövitsman men mördades året efteråt på väg från Örebro till Stockholm.

Vill man ta del av bergsmän och bergshantering så rekommenderas "Järnkotoret" som har arkiv, kontor m.m. vid Kungsträdgården i Stockholm. http://www.jernkotoret.se/om_oss/var_historia/index.php.

Privilegiebrev

Bergsprivilegier utfärdades 1340 för Västra berget i Närke, som var Lekebergslagen, Lerbäcks- och Nora bergslag. Östra berget som antas vara Norberg hade uppenbarligen redan erhållit sitt. "Vi Magnus, med Guds nåd konung i Sverige, Norge och Skåne, hälsa alla som detta brev höra och se evärdeligen med Gud. Emedan bergsmännen från Västra Berget, som ligger i Närke, varit hos oss och klagat att de ej hade någon lag och därför ödmjukt bett oss att de måtte njuta samma rätt och lag som bergsmännen på Östra Berget darsamma-städes hava, vill vi gärna höra och efterkomma deras bön i dessa ärenden."

Privilegierna reglerade bergsmännens och kronans förhållande vad beträffar rätten till inkomsten av bergsbruket.

Statyn utanför en av kyrkorna i Arboga antas visa Engelbrekt med sitt svärd, som dåtidens bergsmän hade rätt att bära.

Kartan över Västervåla socken från 1688 visar ett antal hyttor. Längst upp Englice Benning dvs Ängelsberg, ett av vårt lands världsarv. Nertill Dunshammar, Västanberg och Sörby. Alla dessa orter hade hyttor och många betydande bergsmän. Sommaren 2014 hotades dessa orter av den omfattande skogsbranden på området till höger på kartan.

En gammal uppteckning om en bergsman som börkan ha kommit från Nora finns i Arboga stads tänkebok från den 11 juli 1468. Där berättas om en bergsman vars svärd, som han förvarade på sin kärra, möjligtvis av misstag hamnade i gatans smuts. Det var en ryttare (soldat) som förorsakade denna skymf mot bergsmannen. En närboende skred till bergsmannens försvar och hämtade sitt vapen. Ryttaren gick till angrepp och klöv huvudet på den hjälpsamma mannen från Arboga. Vem bergsmannen var och varifrån han kom angavs tyvärr inte i tänkeboken.

Bergsmannens arbetsår

Under april/maj påbörjades gruvarbetet och man fällde skog till kolningen. Även vårbruket på bergsmannens åkrar påbörjades. I augusti skulle åkrarnas skörd bärgas. I september/oktober påbörjades kolningen. I december kördes kolen och malmen fram till hyttan på vinterföret. Blåsningen påbörjades i allmänhet när vårfloden medgav detta.

Bergmästaren Eric Bergenskiöld skrev 1784: "Ortens näring är egentligen bergsbruket, vid det och för det sysselsättes arbetarna året igenom. . Åkerbruket är litet och obetydligt. . I allmänhet bärgar bergsmannen sig med egen brödföda icke längre än kring julhelgen."

Järnbergsordningen 1649

Denna reglerade bergsmännens arbetsuppgifter. Som bergsmän skulle de av allmogen räknas som idkade gruvbrytning och tackjärnsblåsning och förmådde utgöra tackjärnstionde till kronan. Bergsjordeböcker upprättades över de hemman där åborna var sysselsatta med bergsbruk.

På detta sätt avgjordes vilka hemman som skulle anses som bergsmanshemman. Det blev denna bergsmansjord som därefter kom att utgöra det fundament varpå bergsmansidentiteten vilade.

Bergsmännen blev samtidigt förskonade från den militära roteringen och bergsmanshemmanet kunde inte säljas utanför bergsmansståndet.

Stämpelböcker

Statsmaktens kontroll över kvalitet av järnet skedde genom införandet av stämplor på järnet. Järnstämplor användes historiskt för att märka var och/eller av vem ett järnföremål tillverkats.

Traditionen har långa anor, vräkning av järn omtalas redan i Magnus Ladulås stadslag 1350, men verkar inte ha fått någon fast form och några järnstämplor från denna tid är inte kända. Först genom kungliga förordningar 1604 och 1671 samt senare upprepade stadgeingripanden kom järnstämplorna att bli allmänna.

Järnvräkningen avskaffades genom kunglig förordning 1855. På Arkivcentrum i Örebro's hemsida kan man se en stämpelbok: <http://www.arkivcentrum.t.se/forska2/arkiv/hasselfors-stampelbok.pdf>.

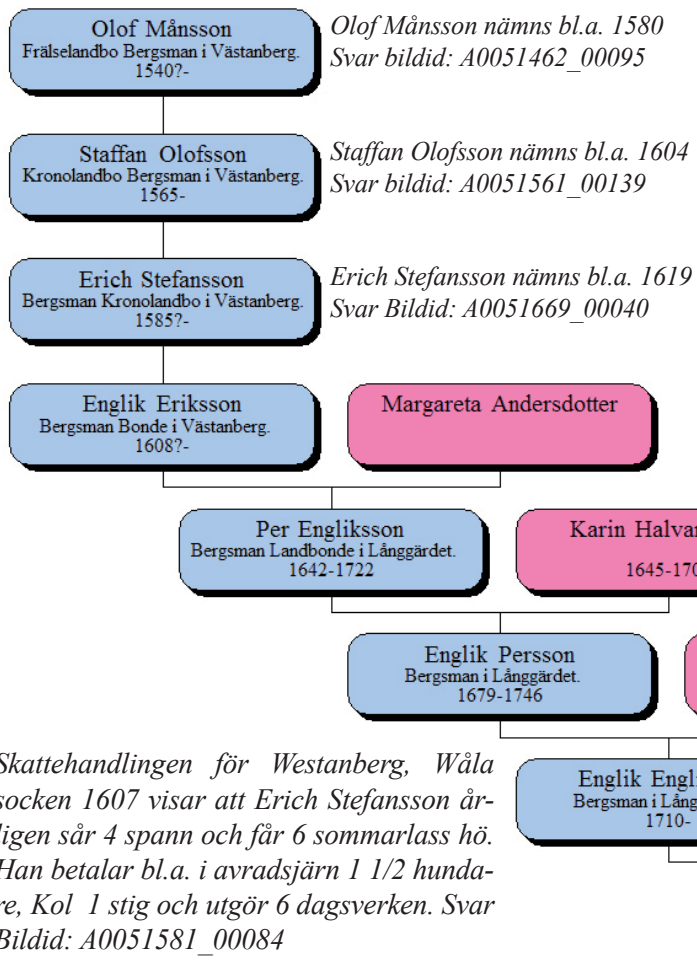
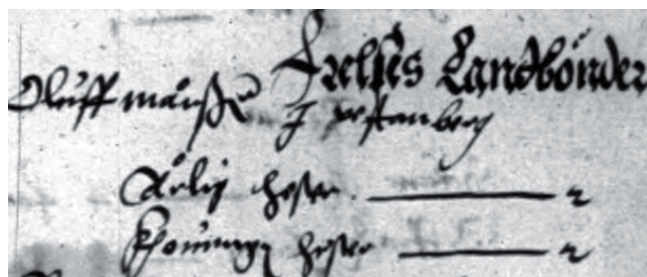
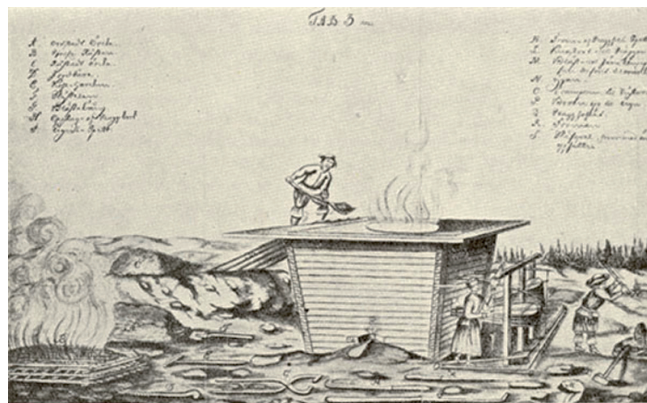
Till höger en osmundugn i Dalarna 1732. Bergsmannen fyller på malm och kol, hustrun trampar blåsbälgen och spinner samtidigt. Till vänster rostas malm och till höger krossar medhjälparen den rostade malmen.

Tackjärnstiondelängder

Bergslagsrötter, en hemsida för släktforskarföreningar i vårt område: www.genealogi.se/bergslagen innehåller ett antal artiklar som undertecknad har gjort. Underlaget kommer från Bergskollegiums årsredovisningar som tillhör "Kammarkontorets arkiv" och som finns på Riksarkivet, Marieberg, Stockholm.

Gruvbrytningen

Gruvan bröts i allmänhet gemensamt av ett lag bergsmän. Arbetet leddes av en gemensamt avlönad gruvfogde. Varje delägande bergsman ansvarade för att skicka dugliga arbetare till gruvan i förhållande till gruvandelens storlek.

Bergsmannen och frälselandbon Olof Månsson i Västanberg, Västervåla torde vara biskop emeritus Claes-Bertil Ytterberg i Västerås *morfars farmors farfars farfars farfars farfars far*. Som framgår hade flera av Claes-Bertils anförader för- och efternamnet Englik.

Vid en lantmåteriförrättning 1698 var det Eriks sonson Per Engliksson som bodde i Västanberg.

Malin Hansdotter 1680-1763 – Ett kvinnoöde

Författare: Bo Larsson Uppsala - släktforskare sedan 1968

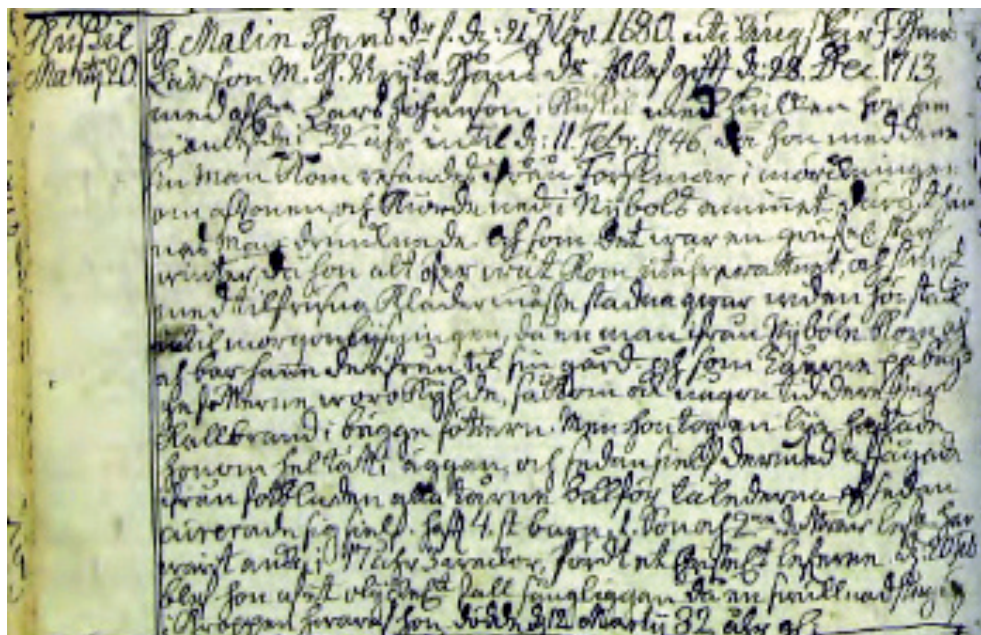
Här kommer ett exempel på vad man kan hitta i kyrkböckerna.

Hustru Malin Hansdotter i Kussil. Född den 21 november 1680 uti Ängskär. Fadern Hans Larsson, modern Brita Månsdotter. Blev gift den 28 december 1713 med avlidne Lars Johansson i Kussil med vilken hon sammanlevde i 32 år. Intill den 11 februari 1746 då hon med denna sin man kom resande från Forsmark i mörkningen om aftonen och körde ned i Nybolsåmyrnet, därest hennes man drunknade.

Och som det var en gruvligt skarp vinter då hon allt över våt kom utur vattnet, och strax med tillfrusna kläder måste stanna kvar vid en höstack intill morgonbrytningen, då en man från Nyböle kom och bar henne därifrån till sin gård.

Och som tårna på bägge fötterna voro kylda, såsom och någon tid därefter kallbrand i bägge fötterna. Men hon tog en lia? och hackade genom helt lätt i eggen, och sedan fint därmed avsågade ifrån fotbladen alla tårna

bakför tålederna. Åter acurerade (hämtade) sig fint. Haft 4 barn. 1 son 2:ne döttrar leva. Varit änka 17 år 3 veckor. Fört ett kristligt leverne. Den 20 februari blev hon av ett olyckligt fall sängliggande, då en svullnad steg? upp i kroppen, varav hon dödde den 12 mars, 82 år gammal. Begravd den 20 mars 1763.

Hållnäs dödbok år 1763
(Hållnäs F:1 1752-1861, sid 39)

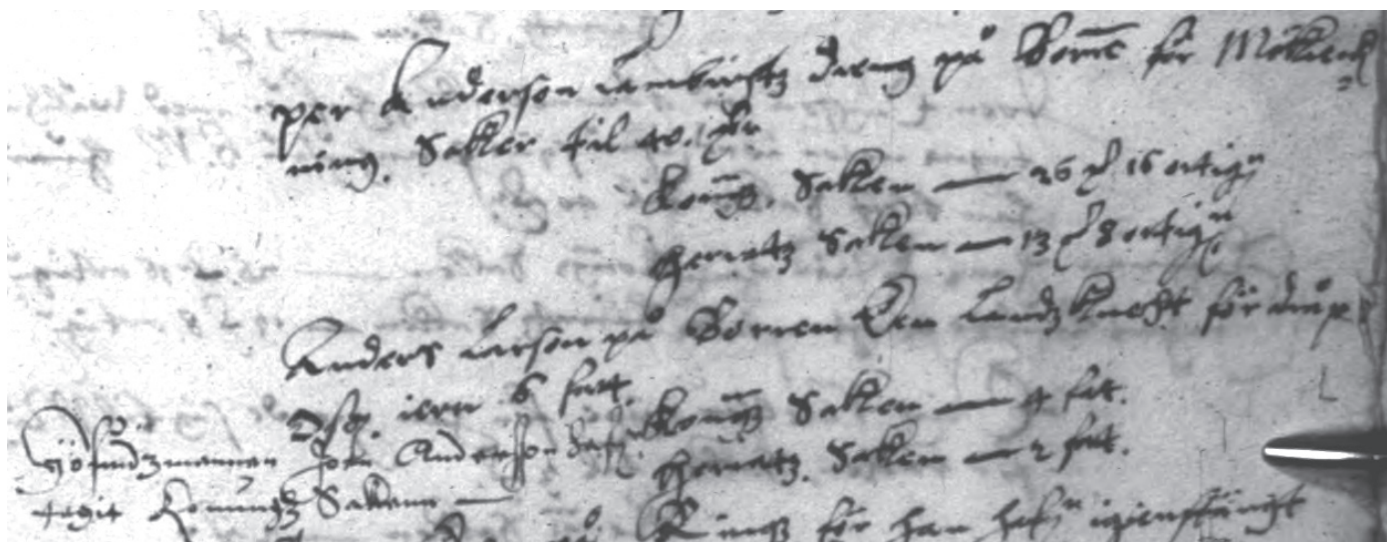
Saköreslängd på Noraskog och Lindesberg 1615

Svar bildid: A0050902_00120

Per Andersson en dräng på Bonns? fick betala i sakören 40 mark för mökränkning. Han hade våldtagit en flicka. Av sakörena var "Kong. saken" dvs till staten 26 mark 16 örtugar och "Häratz saken" dvs häradet fick 13 mark 8 örtugar. Om flickan fick del av dessa pengar är obekant, knappast troligt.

Anders Larsson på Boren en landsknekt fälldes för dråp. Han fick böta 6 fat osmundsjärn. Av detta var 4 fat "Kong. saken" och 2 fat gick till häradet.

I efterhand har med annan penna och stil än saköresprotokollet antecknats att "Höfvidzmannen Jonn Andersson hafver tagit Konungz Sakenn med."

Släktforskningens dag lördagen den 21 mars 2015

I sedvanlig ordning avhålls denna dag över hela landet den tredje lördagen i mars. Årets tema är Norden. På vår hemsida kommer vi att ange var DIS-Bergslagen deltar.

DIS medlemservice

Alla Dis-medlemmar, oberoende av regionföreningstillhörighet, har samma tillgång till individuell medlemservice från Dis kansli, Dis-faddrar, Disbytombud, Dispos-ombud och andra gemensamma funktionärer.

Kom ihåg!

Anmäl ändring av adress och e-post!

”Tävling”

Disbytutdrag

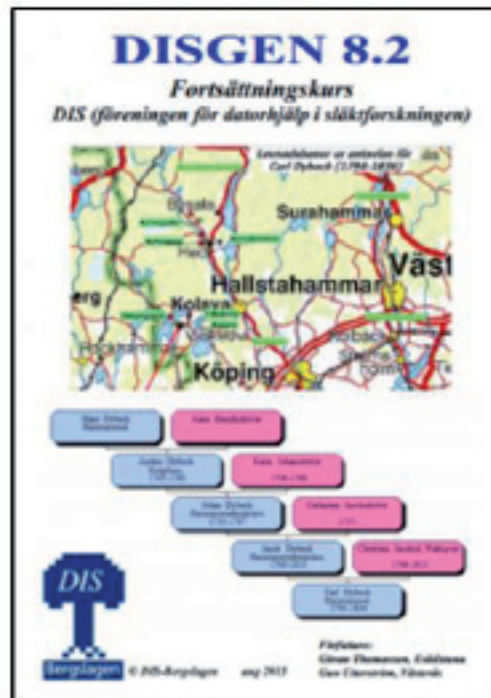
Den som skickar in ett disbytutdrag till Kerstin Malm mellan 1 januari 2015 och 15 mars 2015 får vara med vid utlottningen av 4 st halvårsabonnemang på ArkivDigital eller Svar. Utlottningen sker vid årsmötet 29 mars 2015.

Krav: Man måste vara medlem i DIS-Bergslagen i samband med insändandet eller innan nästföljande månadsskifte. Endast ett bidrag/person räknas.

Grundkurs 200,- kr

Fortsättningskurs 175,- kr

Porto(tillkommer):

1-2 böcker 69 kronor
3 böcker 85 kronor

Vid beställning av fler än tre böcker skicka ett mejl till vår kassör Gerd Svensson för att få rätt pris.

Betalning för böcker och porto sätts in på DIS-Bergslagens plusgirokonto 1175499-1.

Beställningen skickas när betalning erhållits.

Kom ihåg att ange din adress samt vilka böcker du önskar.

Nya medlemmar i DIS-Bergslagen

Följande nya medlemmar, sedan föregående tidning, hälsas hjärtligt välkomna i vår förening:

Medl	Namn	Ort
7305	Jan Klevemo	Västerås
13864	Kent Ramström	Fagersta
48372	Maria Halmfors	Stockholm
51184	Kjell Dunér	Uppsala
51963	Reidar Berglund	Falköping
52490	Olof Heyman	Västerås
52565	Ulf Andersson	Arboga
52567	Magdalena Andersso	Örebro
52572	Lars Widmark	Arboga
52583	Hans Flyman	Karlstad
52585	Thomas Pettersson	Kil
52586	Mikael Järlestedt	Enviken
52597	Birgitta Söder	Örebro
52641	Anna-Lisa Göransson	Karlskoga
52647	Annette Anjö	Västerås
52661	Peter Langlott	Hallsberg
52662	Kristina Langlott	Hallsberg
52669	Urban Kiellarson	Eskilstuna
52685	Christer Johansson	Örebro
52691	Michael Björnegren	Upplands Väsby
52705	Helena Bure Wijk	Västerås
52709	Sören Andersson	Västra Näshulta
52714	Ingrid Larsson	Kumla
52727	Berit Wästlund	Arvika
52741	Kerstin Kindberg	Karlstad
52743	Eva Andersson	Laxå
52745	Kathe Broberg	Katrineholm
52747	Sara Celöfalk	Forshaga
52748	Viveka Eriksson	Katrineholm
52750	Christer Brattström	Karlstad
52751	Paula Nyberg	Nordmarkshyttan
52753	Mats Olofsson	Kil
52756	Lotta Fahlén	Vedevåg
52757	Sif Eklund	Karlskoga
52759	Kenneth Bengtsson	Karlstad
52764	Roger Wessbergh	Västerås
52765	Elisabet Asserstahl	Karlstad
52766	Per-Eric Jernfält	Tällberg
52767	Eva Wikström Hallonsten	Karlstad
52768	Pia Törnkvist	Hagfors
52769	Leili Larsson	Ekshärad
52771	Carina Kuljunlahti	Filipstad
52772	Helen Jonsson	Kil
52773	Gunnar Engelbrektsson	Arvika
52774	Anne Säterhed	Karlstad
52789	Robert Nilsson	Örebro
52804	Roy Forsberg	Kil
52817	Manne Lithman	Hammarö
52818	Gunnar Björndahl	Askersund
52826	Ulla Andersson	Karlstad
52882	Rolf Hedlund	Borlänge
52891	Pär Stenström	Karlstad
52910	Johnny Westholm	Kristinehamn
52919	Anders Holgersson	Kumla
52933	Torbjörn Dahlström	Lindesberg
52959	Anna Söderling	Degerfors
52966	Sven-Eric Johansson	Karlskoga
52984	Inger Bülow	Eskilstuna

52995	Ann-Kerstin Grahn	Örebro
52999	Anna Holmer Inemyr	Örebro
53000	Rickard Samuelsson	Örebro
53027	Göran Olofsson	Arvika
53071	Jonas Augustsson	Ransäter
53080	Lars Karlsson	Arboga
53082	Birte Andersson	Årjäng
53083	Gunhild Jacobsson	Borlänge
53084	Anders Johansson	Arvika
53085	Lars Gustavsson	Kungsör
53091	Miska Johansson	Norberg
53099	Gunnar Hall	Örebro
53116	Leif Sonesson	Forshaga
53121	Bertil Karlsson	Kungsör
53123	Bengt Eriksson	Skultuna
53128	Bo Sidmar	Västerås
53131	Kjell Nilsson	Mockfjärd
53136	Curt Krüger	Västerås
53149	Elisabeth Rinne	Riddarhyttan
53157	Thomas Johansson	Västerås
53166	Freddie Dahlqvist	Nora
53178	A-L Hjelm-Hjalmarsson	Klässbol
53198	Olle Eriksson	Västerås
53224	Jan Larsson	Karlstad
53235	Sven Torsten Andersson	Borlänge
53277	Anders Landsberg	Flen
53283	Birgitta Ekman	Västerås
53351	Anita Österman	Eskilstuna

Medlemmar i vårt verksamhetsområde

Centralort	antal medl DIS-Bergslagen	antal medl enbart DIS	DIS-Bergslagen andel
Västerås	422	119	78,0%
Örebro ²⁾	283	309	47,8%
Dalarnas län	195	276	41,4%
KAK	141	54	72,3%
Värmlands län	135	361	27,2%
Eskilstuna	130	229	36,2%
Karlskoga	58	118	33,0%
Uppsala	57	0	100,0%
Sala	42	27	60,9%
Enköping	27	0	100,0%
Fagersta	26	14	65,0%
Katrineholm	19	0	100,0%
Övriga regioner	152	0	100,0%
Utlandet	4	0	100,0%
med okänd adress	0	0	
Summa	1 691	1 507	52,9%
Medlemstotal	3 198		
Familjemedlemmar i DIS-Bergslagen	36	7	83,7%

¹⁾ sedan nov 2014

²⁾ Örebro omfattar hela Örebro län utom Karlskoga

Tematräffar

Söndagen den 25 januari 2015 kl. 15.00

Plats: Culturen i Västerås, ABF Stora konferensrum

Tema: Disbyt, Dispos

Kerstin Malm, Disbytombud i DIS-Bergslagen berättar om hur man gör Disbyttutdrag m.m.

Söndagen den 8 mars 2015 kl. 15.00

Plats: Culturen i Västerås, ABF Stora konferensrum

Tema: Ännu ej klart

Söndagen den 29 mars 2015 kl. 15.00

Plats: Culturen i Västerås, ABF Stora konferensrum

Årsmöte (se separat plats i tidningen)

Tema: Ännu ej klart

Tematräffar på andra orter

Planeringen av tematräffar pågår även på andra orter i vårt område. Se www.dis-bergslagen.se

Öppet Hus

DIS-Bergslagens lokal i Västerås

(ABF Vux Pilgatan 8D)

Välkommen om du vill ha hjälp med din släktforskning. Vi har öppet följande onsdagar kl. 17-20 (ankomst senast kl. 19):

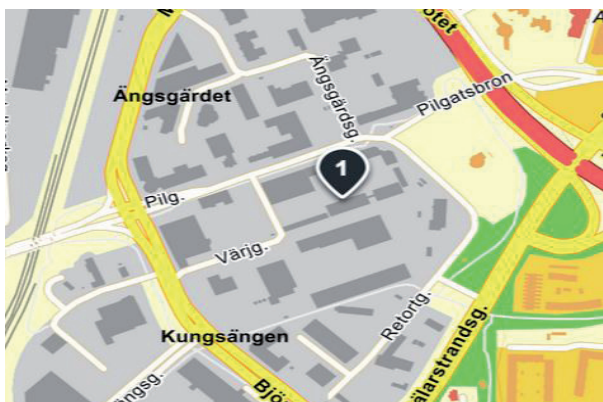
14 och 28 januari

11 och 25 februari

11 och 25 mars

8 och 22 april

Vi har ett antal datorer med olika abonnemang samt diverse släktforskningskivor. Du kan gärna ta med egen dator för hjälp med ditt eget material.

DIS-Bergslagens årsmöte

Söndagen den 29 mars 2015 kl. 15.00

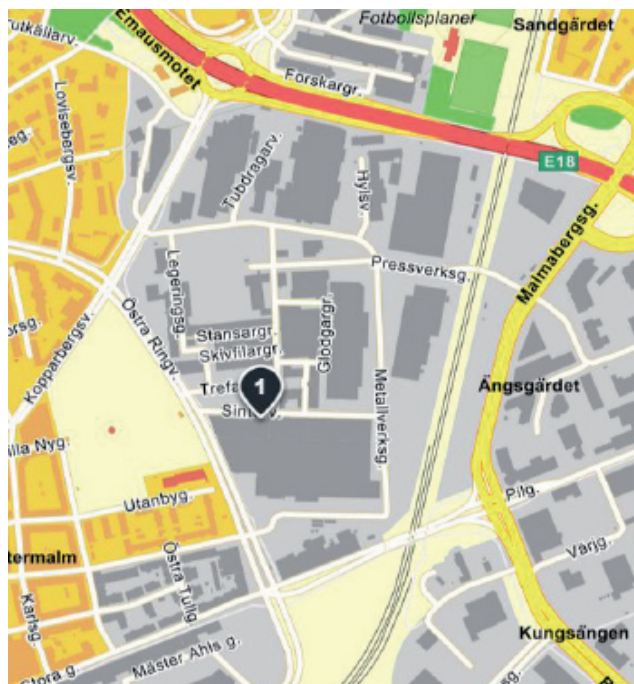
Culturen, Sintervägen 6, Västerås

Enligt §6 i föreningens stadgar ska vid årsmöte följande punkter behandlas:

- Val av ordförande och sekreterare för mötet
- Val av två personer, tillika rösträknare, att jämte ordförande justera protokollet
- Fråga om kallelse skett i stadgeenlig ordning
- Fastställande av föredragningslista
- Styrelsens verksamhetsberättelse med bokslut och ekonomisk redovisning
- Revisorenas berättelse
- Fastställande av resultat- och balansräkning
- Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- Fråga om antalet styrelseledamöter och suppleanter
- Val av ordförande
- Val av styrelseledamöter och suppleanter
- Övriga val som styrelsen föreslår
- Fråga om valberedning
- Framställningar från styrelsen och behandling av motioner från medlemmarna
- Förslag till verksamhetsplan och budget för kommande år
- Övriga frågor att bereda av styrelsen

Stadgar och verksamhetsberättelse kommer att finnas på vår hemsida.

Vägbeskrivning för den som kommer med bil: Åk in mot centrum från E18, exempelvis från Emausmotet fram till Cityringen Utmed Cityringen i den östra delen, dvs. Östra Ringvägen, ligger Culturen. Utanför finns P-platser med parkeringsautomater.

Arkivens dag i Västerås 2014-11-09

Gerd Svensson visar intresserade besökare hur man letar i kyrkböckerna. Foto: Brage Lundström

Nora 2014-11-11

Brage Lundström visar intresserade besökare hur man gör en släktbok. Foto: Brage Lundström